

INTERNATIONALE HANDEL EN LOGISTIEK MONITOR

Mei 2023

WERELDHANDEL

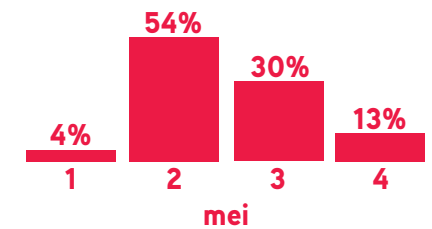
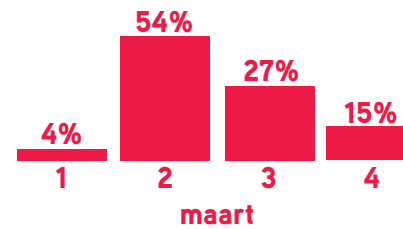
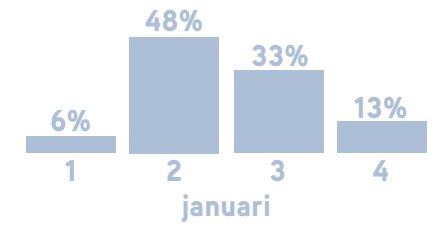
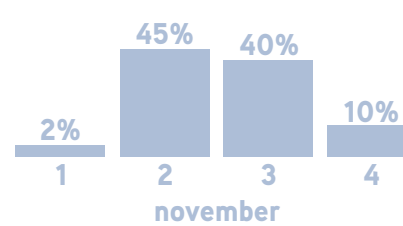
Ontwikkeling wereldhandel voor het bedrijf in de afgelopen maand

(basis: allen)

- 1 Makkelijker
- 2 Onveranderd
- 3 Moeilijker
- 4 Geen opgave

Problemen wereldhandel gelijk in 2023

30% van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de wereldhandel voor hun bedrijf moeilijker verloopt dan een jaar geleden. Een jaar geleden lag dat een stuk hoger en sindsdien is het aandeel geleidelijk gedaald naar het niveau van januari 2023 en sindsdien niet wezenlijk veranderd.

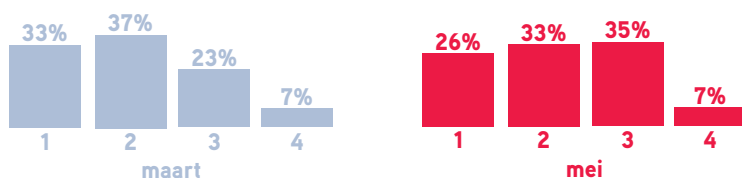

BEDRIJFSECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

Omzetontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: allen)

- 1 Beter
- 2 Onveranderd
- 3 Slechter
- 4 Geen opgave

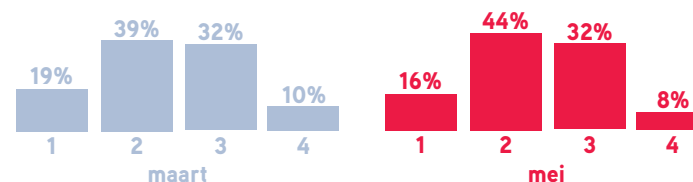
Omzetontwikkeling voor het eerst negatief saldo

Ongeveer een kwart geeft aan dat de omzet beter is dan een jaar geleden. Dat verschilt niet noemenswaardig van de vorige meting, maar ligt wel duidelijk lager ten opzichte van een jaar geleden. Voor ruim een derde is de omzetontwikkeling slechter ten opzichte van een jaar geleden en dat aandeel lag in alle voorgaande metingen lager. Per saldo (-9%) zijn er voor het eerst meer bedrijven met een negatieve dan een positieve omzetontwikkeling. In maart 2023 lag dat saldo bedrijven nog op +10% en een jaar geleden lag dat saldo op +25%.

Winstontwikkeling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: allen)

- 1 Beter
- 2 Onveranderd
- 3 Slechter
- 4 Geen opgave

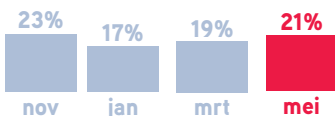

Winstontwikkeling na een jaar vaker onveranderd

Circa een zesde van de ondervraagde bedrijven geeft aan dat de winst van het bedrijf ten opzichte van vorig jaar is gestegen, maar bij bijna een derde is de winst slechter dan een jaar geleden waardoor per saldo het aandeel bedrijven met positieve winstontwikkeling negatief is (-16%). Daarmee is de winstontwikkeling per saldo niet wezenlijk anders dan een maand en een jaar geleden, maar een jaar geleden werd wel vaker aangegeven dat de winstontwikkeling slechter of beter was en dus minder vaak onveranderd.

Gemiddelde omzetstijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: omzet is beter dan een jaar geleden)

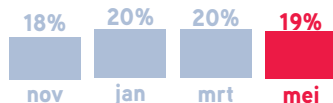

Gemiddelde omzetstijging gelijk

De 26% bedrijven die aangaven dat de omzet was gestegen ten opzichte van vorig jaar geven gemiddeld aan dat de omzet met 21% is gestegen, wat gelijk is aan de vorige meting en die van een jaar geleden.

Gemiddelde omzetzijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: omzet is slechter dan een jaar geleden)

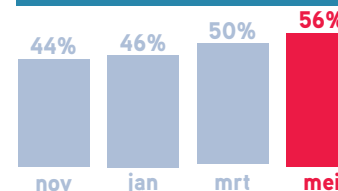

Gemiddelde omzetzijging jaar geleden iets hoger

De 35% bedrijven die aangaven dat de omzet slechter is dan een jaar geleden, geven gemiddeld aan dat het daarbij om een omzetzijging gaat van 19%. Vanaf september 2022 is dat niet meer noemenswaardig anders. Daarvoor lag de gemiddelde omzetzijging iets hoger.

Gemiddelde winststijging ten opzichte van een jaar geleden

(basis: winstgevendheid is beter dan een jaar geleden)

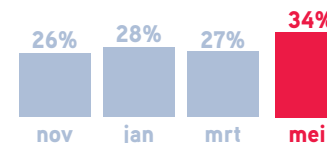

Gemiddelde winststijging hoger dan een jaar geleden

De 16% bedrijven die aangaven dat de winst was gestegen ten opzichte van een jaar geleden geven gemiddeld aan dat het daarbij om een winststijging van 56% gaat, wat niet significant verschilt van de meting in maart 2023. Alle maanden daarvoor lag de gemiddelde winststijging wel duidelijk lager.

Gemiddelde winstdaling ten opzichte van een jaar geleden

(basis: winstgevendheid is slechter dan een jaar geleden)

Gemiddelde winstdaling hoger

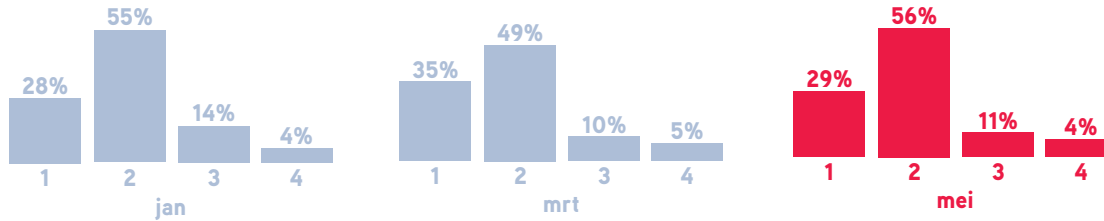
De 32% bedrijven die aangaven dat de winst was gedaald ten opzichte van een jaar geleden geven gemiddeld aan dat het daarbij gaat om een winstdaling van 34%, wat hoger is dan in maart 2023 en mei 2022. Alleen in juli en september 2022 lag de gemiddelde winstdaling op hetzelfde niveau als mei 2023.

VERSTORINGEN 1/2

Momenteel sprake van verstroningen in de bedrijfsvoering

(basis: allen)

1 Nee
2 In enige mate
3 In sterke mate
4 Geen opgave

Aandeel verstoringen iets hoger dan in maart

Twee op de drie bedrijven geven aan dat er momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering, wat meer is dan in maart 2023. Alleen in januari 2023 lag dat aandeel gelijk en daarvoor lag het aandeel duidelijk hoger.

Acties om effect verstoringen te minimaliseren

(basis: momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering)

Minder vaak prijsverhoging als actie

Bedrijven met verstoringen in de bedrijfsvoering proberen het vaakst het effect van verstoringen te minimaliseren met zoeken naar nieuwe markten en prijsverhogingen. Het aandeel dat in dit verband prijsverhogingen noemt, is afgenomen ten opzichte van vrijwel alle voorgaande metingen, waardoor deze niet meer aan kop staat. Alle overige resultaten verschillen niet van de vorige meting en ten opzichte van een jaar geleden zien we dat meer bedrijven nieuwe markten zoeken en minder bedrijven prijsverhogingen en voorraden aanleggen noemen als acties om het effect van logistieke verstoringen te minimaliseren

Acties	mei 22	juli 22	sept 22	nov 22	jan 23	mrt 23	mei 23
Nieuwe markten zoeken	26%	24%	26%	23%	29%	39%	39%
Prijsverhogingen	55%	50%	54%	53%	51%	54%	38%
Nauwere/andere samenwerking/nieuwe spelers	16%	22%	17%	21%	15%	18%	23%
Actief HR beleid	16%	16%	21%	17%	20%	17%	23%
Voorraden aanleggen	41%	41%	43%	33%	28%	26%	21%
Overstap nieuwe leveranciers	24%	23%	23%	23%	21%	22%	19%
Samenwerken met bedrijven uit andere ketens	8%	9%	8%	7%	13%	6%	18%
Investeren in digitalisering en IT	15%	15%	17%	17%	18%	16%	18%
Andere producten verhandelen	10%	9%	12%	10%	13%	11%	14%
Robotisering	4%	8%	6%	6%	10%	10%	8%
Supply chain verleggen	13%	11%	15%	15%	14%	14%	5%
Werken met een ad hoc of supply chain crisisteam	9%	8%	8%	6%	7%	4%	5%
Scenarioplanning toepassen	11%	10%	8%	11%	9%	8%	4%
Investeren in een ander businessmodel	4%	2%	2%	3%	2%	4%	4%

Verstoringen waarvan sprake is in de bedrijfsvoering

(basis: momenteel sprake van verstoring in de bedrijfsvoering)

Energieprijzen en logistiek minder vaak genoemd

Gevraagd aan bedrijven die last hebben van verstoringen in de bedrijfsvoering van welke verstoringen ze last hebben, zien we dat ten opzichte van de vorige meting hoge energieprijzen/stroomtekort en gebrek aan grondstoffen minder vaak worden genoemd en oplopende personeelskosten flex vaker. Als we een jaar terugkijken, zien we nu meer bedrijven die aangeven te maken te hebben met oplopende personele kosten vast, oplopende personele kosten flex, afnemende vraag en overheidsmaatregelen algemeen. Ten opzichte van mei 2022 noemen minder bedrijven hoge energieprijzen/stroomtekort, gebrek aan grondstoffen, logistiek, oorlog(sdreiging), tekort aan verpakkingsmaterialen, chipstekorten, niet kunnen reizen en coronamaatregelen.

Verstoring	sept	nov	jan	mrt	mei
Personeelstekorten/arbeidsmarkt	58%	53%	49%	53%	57%
Oplopende personele kosten vast	37%	36%	42%	42%	47%
Hoge energieprijzen/stroomtekort	58%	53%	54%	40%	31%
Afnemende vraag	21%	23%	24%	23%	30%
Oplopende personele kosten flexkrachten	20%	18%	20%	20%	29%
Onvoorspelbare vraag	25%	23%	28%	25%	23%
Ziekteverzuim	19%	22%	23%	24%	18%
Gebrek aan grondstoffen	45%	38%	36%	29%	15%
Overheidsmaatregelen in het algemeen	13%	19%	13%	13%	15%
Verslechtering betalingsgedrag	15%	12%	14%	10%	15%
Logistiek	40%	35%	28%	17%	14%
Teruglopende vakkennis binnen bedrijf	12%	16%	14%	10%	14%
Oorlog(sdreiging)	17%	22%	19%	14%	12%
Onduidelijke douane-procedures	6%	10%	7%	8%	10%
Financiering	58%	8%	7%	6%	8%
Sancties/ export controle/dual use	11%	13%	9%	6%	7%
Hacking/cybersecurity issues	0%	3%	3%	3%	4%
Natuurrampen	0%	1%	1%	3%	3%
Onbetrouwbare IT systemen	2%	3%	3%	1%	3%
Te kort aan verpakkingsmaterialen	10%	9%	6%	5%	3%
Explosieve toename vraag	8%	3%	4%	5%	2%
Non tarifaire maatregelen	0%	1%	0%	1%	1%
Chipstekorten	10%	10%	8%	5%	1%
Niet kunnen reizen	7%	3%	3%	3%	0%
Overheidsmaatregelen vanwege corona	4%	4%	2%	3%	0%

VERSTORINGEN 2/2

Verstoringen in logistiek

(basis: momenteel sprake van logistieke verstoringen in de bedrijfsvoering)

Minder aantal verstoringen in logistiek

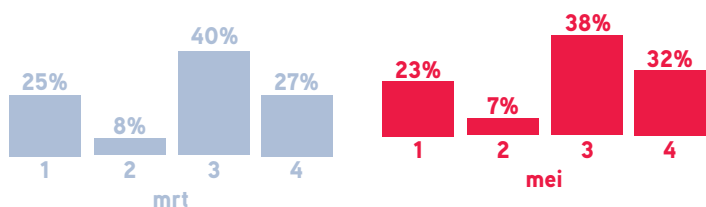
Hoewel niet alle verschillen significant zijn, omdat het aantal respondenten dat deze vraag in mei 2023 nog voorgelegd kreeg laag is (33), kunnen we wel concluderen dat er gemiddeld minder verschillende verstoringen worden genomen waar de bedrijven momenteel last van hebben. Significant minder ten opzichte van de vorige meting is het aandeel issues rederijen, tekort aan verpakkingsmaterialen, gebrek aan opslag en beperkte capaciteit lijndiensten luchtvaart. Ten opzichte van een jaar geleden zien we dat levertijden, issues rederijen, tekort aan verpakkingsmaterialen en beperkte capaciteit lijndiensten luchtvaart minder vaak worden genoemd als logistieke verstoringen in de bedrijfsvoering.

Verstoring	sept	nov	jan	mrt	mei
Levertijden	61%	59%	65%	65%	46%
Tekort aan logistiek personeel	31%	24%	32%	31%	27%
Weg: chauffeurstekorten, congestie	39%	31%	28%	35%	23%
Issues rederijen	54%	55%	37%	54%	18%
Tekort aan verpakkingsmaterialen	16%	12%	8%	23%	6%
Gebrek aan opslag	19%	20%	23%	19%	5%
Beperkte capaciteit lijndiensten luchtvracht	9%	9%	5%	4%	0%
Problematiek met infrastructuur binnenvaart	7%	5%	5%	0%	0%
Problematiek met kustwerken	3%	5%	5%	0%	0%
Trein: capaciteit, reparaties schade	6%	2%	0%	0%	0%

Meeste impact verstoringen

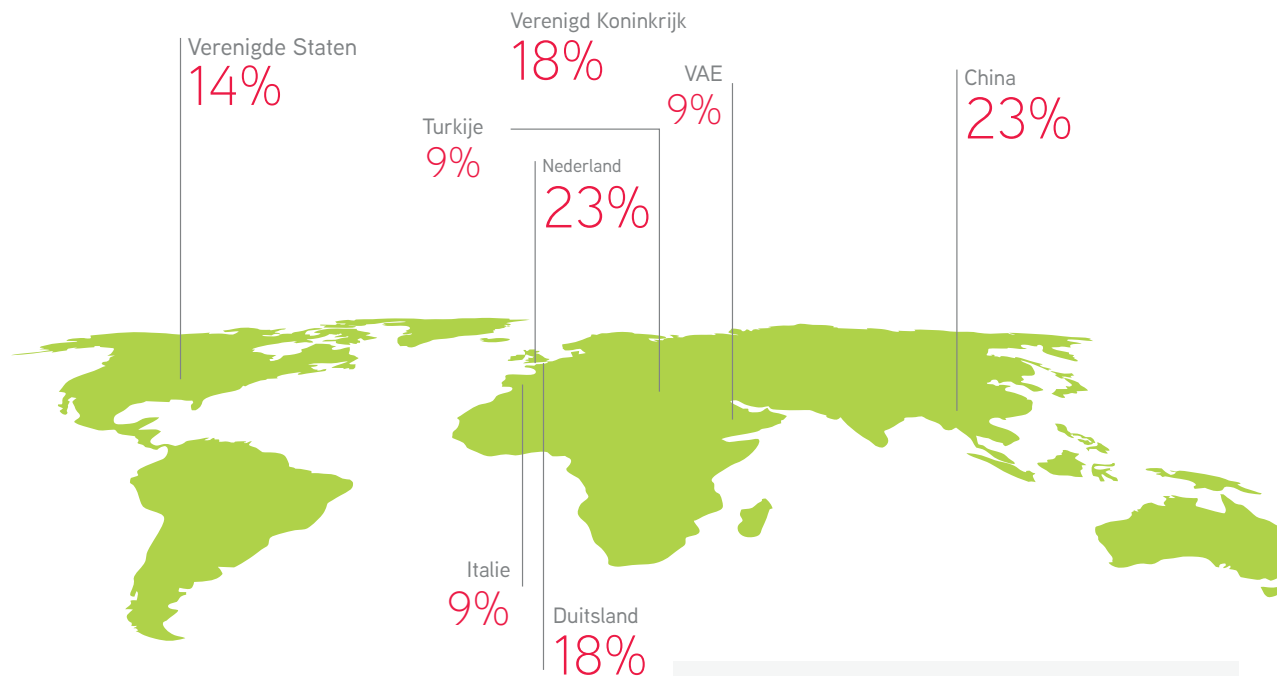
(basis: momenteel sprake van verstoringen)

- 1 Export
- 2 Import
- 3 Beide ongeveer gelijk
- 4 Geen opgave

Impact verstoringen gelijk aan vorige meting

Volgens 45% van de respondenten van bedrijven die verstoringen ervaren in de bedrijfsvoering hebben de verstoringen impact op de import en in 63% van de gevallen (ook) op de export. Dat verschilt niet van de vorige meting, maar wel van die van een jaar geleden, toen import en export veel dichter bij elkaar zaten qua impact.

Top landen met verstoringen goederenstromen

(basis: noemt logistiek als verstoring in de bedrijfsvoering)

Maand	nov	jan	mrt	mei
China	28%	23%	31%	23%
Verenigde Staten	21%	10%	27%	14%
Verenigd Koninkrijk	20%	22%	23%	18%
Nederland	27%	32%	15%	23%
Duitsland	26%	22%	12%	18%
Italië	9%	12%	4%	9%
Turkije	0%	0%	4%	9%
VAE	0%	0%	4%	9%

Top 5 landen met logistieke verstoringen stabiel

Gevraagd aan bedrijven die logistieke verstoringen noemden als verstoring van de bedrijfsvoering in welke landen ze het meest verstoringen in de goederenstromen ondervonden, levert China op als koploper. Ook zien we de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Duitsland weer bovenaan in het rijtje landen staan met verstoringen in de goederenstromen, zoals we dat alle voorgaande metingen ook zagen. Ten opzichte van de vorige meting zien we dat de Verenigde Staten, Australië en Argentinië vaker en Nederland minder vaak worden genoemd. Ten opzichte van een jaar geleden zien we geen wezenlijke verschillen. Voor de zekerheid: onderstaande rangorde heeft uiteraard ook te maken met het aandeel landen waarin en waarmee gehandeld wordt.

VERWACHTE DUUR

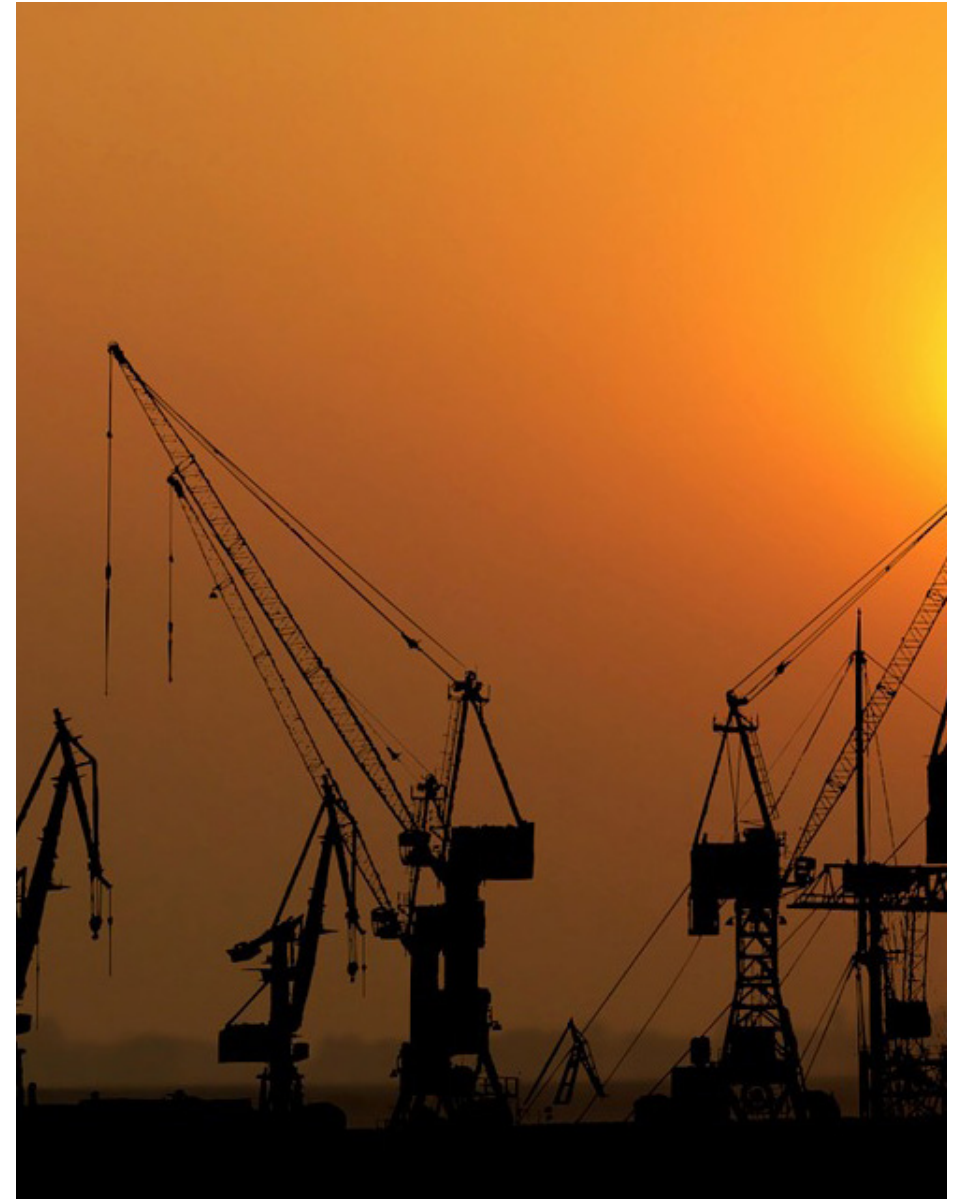
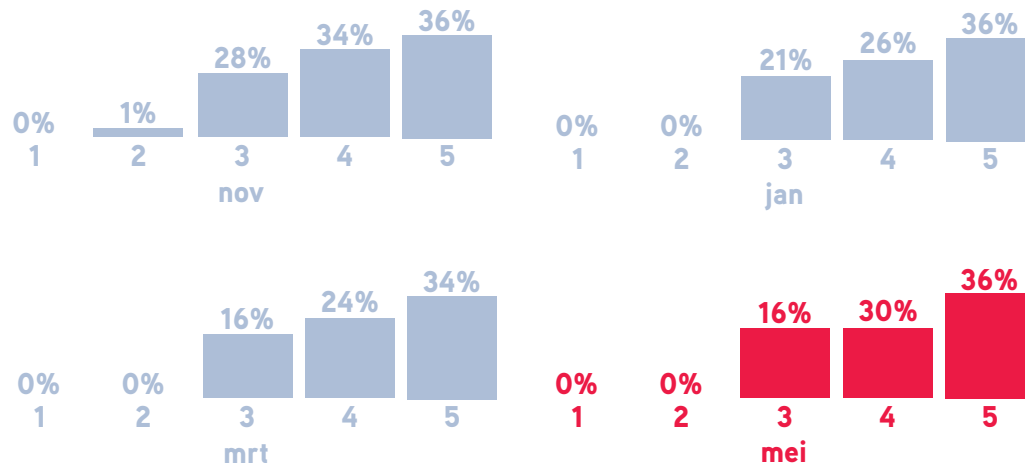
Verwachte duur verstoringen op de bedrijfsvoering

(basis: momenteel sprake van verstoringen op bedrijfsvoering)

- 1 Tot eind 2021
- 2 Tot in 2022
- 3 Tot in 2023
- 4 Tot na 2023
- 5 Geen opgave

Verwachte duur impact gelijk aan vorige meting

Net als bij de vorige metingen zien we dat een grote groep geen uitspraak durft te doen over de duur van de impact. Verder zien we dat er ten opzichte van maart 2023 geen wezenlijke verschillen zijn in de verwachte duur van de impact van de verstoringen. Ten opzichte van een jaar geleden is de verwachte duur wel duidelijk doorgeschoven. Toen verwachtte 23% dat het tot na 2023 zou duren, nu is 52% (tot in en na 2024).

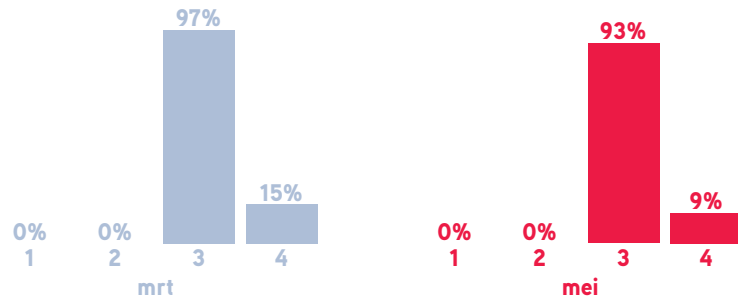

FINANCIËLE GEVOLGEN

Verandering betalingsgedrag afnemers door verstoringen

(basis: verstoringen zijn van invloed op betalingen afnemers)

- 1 Sneller
- 2 Op tijd
- 3 Later
- 4 Niet

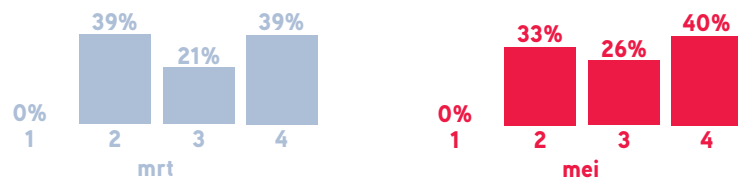
Later betalen blijft veruit meest genoemde effect

Aangezien het betalingseffect per afnemer verschillend kan zijn, konden respondenten meerdere antwoorden kiezen op de vraag welk effect de verstoringen hadden in het betalingsgedrag. Net als in de voorgaande metingen zien we dat in bijna alle gevallen latere betalingen aan de orde zijn. Alle resultaten verschillen niet noemenswaardig van de vorige meting en die van een jaar geleden.

Invloed verstoringen op faillissementen

(basis: momenteel verstoringen in de bedrijfsvoering)

- 1 Positief
- 2 Niet
- 3 Negatief
- 4 Geen opgave

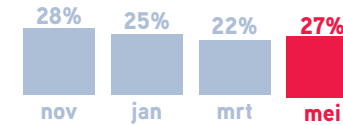

Invloed verstoringen faillissementen gelijk

Van de twee op de drie bedrijven die aangaven dat er sprake was van verstoringen in de bedrijfsvoering denkt 26% dat de verstoringen een negatieve invloed zullen hebben op faillissementen in de sector, wat neerkomt op een negatieve verwachting bij 17% van het totaal aantal ondervraagde bedrijven. Volgens een derde van de bedrijven waarbij sprake is van verstoringen zal het geen invloed hebben en de meeste respondenten kunnen er geen uitspraak over doen. Ten opzichte van de voorgaande metingen zien we geen wezenlijke verschillen.

Geeft aan dat verstoringen invloed hebben op betalingen afnemers

(basis: momenteel sprake van verstoringen in de bedrijfsvoering)

Invloed verstoringen op betalingen gelijk

27% van de bedrijven waar momenteel sprake is van verstoringen in de bedrijfsvoering geeft aan dat deze verstoringen invloed hebben op betalingen van de afnemers, wat neerkomt op 18% van het totaal aantal bedrijven. Dat is niet wezenlijk anders ten opzichte van alle vorige metingen. In maart 2023 leken we op weg naar een daling van dit aandeel, maar die daling heeft zich deze meting niet doorgezet in een significante daling.

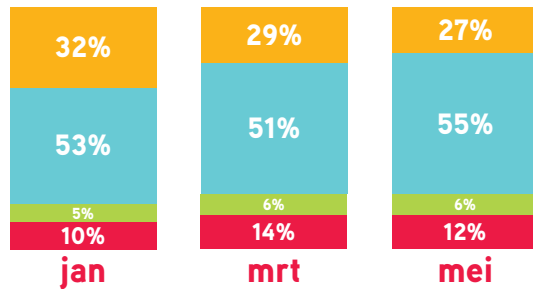

PERSONELE ONTWIKKELINGEN 1/2

Ontwikkeling ziekteverzuim ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

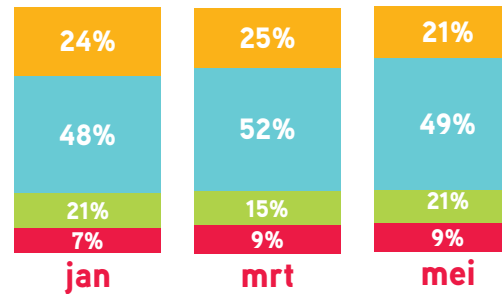
Ziekteverzuim stabiel vanaf mei 2022

Ruim de helft van de bedrijven geeft aan dat het ziekteverzuim ten opzichte van vorig jaar onveranderd is. Bij 27% van de bedrijven ligt het ziekteverzuim wel hoger. Alle resultaten verschillen niet van voorgaande metingen.

Ontwikkeling aantal werknemers ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

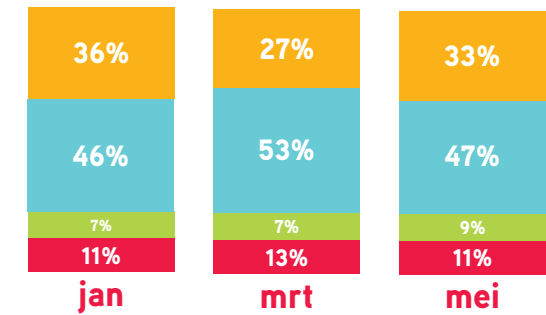
Aantal werknemers gelijk

Circa een vijfde van de bedrijven geeft aan dat het aantal werknemers ten opzichte van vorig jaar is toegenomen. Het aandeel bedrijven dat aangeeft dat het aantal werknemers is afgenomen, is even groot. Voor de meeste bedrijven is het aantal werknemers gelijk gebleven. Ten opzichte van alle voorgaande metingen zien we geen noemenswaardige verschillen op dit punt, behalve dat er in september 2022 vaker sprake was van een toename ten opzichte van het jaar daarvoor.

Ontwikkeling aantal vacatures ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

Aantal vacatures gelijk

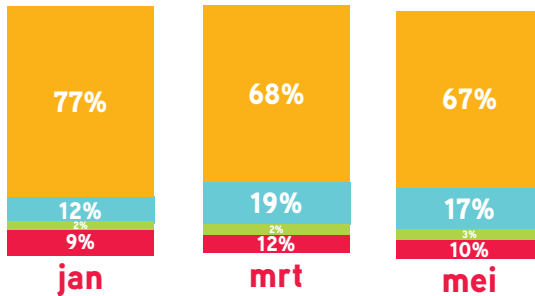
Een derde de bedrijven heeft momenteel meer vacatures open staan dan een jaar geleden. Een bescheiden aandeel heeft het aantal vacatures afgenomen en bijna de helft van de bedrijven staat er op dit punt hetzelfde voor als een jaar geleden. Alle resultaten verschillen niet wezenlijk van de metingen tot en met november 2022. Daarvoor lag het aandeel bedrijven dat aangaf dat het aantal vacatures was toegenomen hoger.

PERSONELE ONTWIKKELINGEN 2/2

Ontwikkeling personele kosten ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

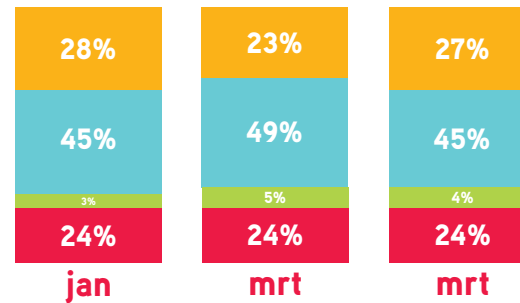
Stijging personele kosten alleen anders in januari

Voor twee op de drie bedrijven zijn de personele kosten gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Alleen in januari 2023 lag dat aandeel wezenlijk hoger.

Ontwikkeling mismatch vraag en aanbod ten opzichte van een jaar geleden

(Basis: allen)

- 1 Toegenomen
- 2 Onveranderd
- 3 Afgenomen
- 4 Geen opgave

Ontwikkeling mismatch onveranderd

Volgens ruim een kwart van de bedrijven is de mismatch tussen vraag en aanbod momenteel groter dan een jaar geleden. 45% van de bedrijven is van mening dat er op dit punt niets is veranderd. De resultaten van mei 2023 zijn niet noemenswaardig anders ten opzichte van alle voorgaande metingen tot en met mei 2022.

